

стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2019. Вип. 1. С. 15–25.

8. Палеха Ю. І. Організація сучасної ділової комунікації. *Економічний часопис – XXI*. Київ: Софія-А, 2011. № 3–4. С. 59–63.

9. Тихомирова Є. Корпоративні комунікації. Луцьк: ФОП Захарчук В. М., 2013. 216 с.

10. Щербаківа К. Ділова репутація як складова конкурентоспроможності підприємства. *Економіка*. 2010. № 2 (102). С. 58–63.

11. Fombrun C., Shanley M. (1990). «What's in a name? Reputation building and corporate strategy». *Academy of Management Journal*. № 33. 258 p.

REFERENCES

1. Voronina, M. S. (2009). Kultura spilkuvannya dilovykh liudei. [Communication culture of business people]. Kuiv. 453 s. [in Ukrainian]

2. Hrebeshkova, O. M., SHyman'ska, O.V. (2007). Dilova reputatsiia yak stratehichnyi aktyv kompanii. [Business reputation as a strategic asset of the company.]. Kuiv. Vyp. 1-2. S. 493–502. [in Ukrainian]

3. Zolenko, A. S. (2018). Vplyv onlain-reputatsii pidpriemstva na efektyvnist' yoho funktsionuvannya. [The impact of a company's online reputation on the efficiency of its operations]. Kuiv. S. 258–264. [in Ukrainian]

4. Kolesnik, Ya. V. (2016). Statystychni pidkhody do otsiniuvannya dilovoi reputatsii bankivskykh ustanov. [Statistical approaches to assessing the business reputation of banking institutions]. Kuiv. № 4. S. 27–32. [in Ukrainian]

5. Krasnoshapka, V. V., Bohdan, S. S. (2012). Dilova reputatsiia yak odyin z naivazhlyvishykh stratehichnykh aktyviv pidpriemstva. [Business reputation as one of the most important strategic assets of an enterprise]. Kuiv. Vyp. 9. S. 210–215. [in Ukrainian]

6. Mitsura, O. O., KHYzhniak, M. O. (2012). Upravlinnia onlain-reputatsiiei: teoretychni zasady ta metodychni pidkhody. [Online reputation management: theoretical foundations and methodological approaches.]. Kyiv. № 4. S. 122–129. [in Ukrainian]

7. Nesterenko, O. O., Serdiukov, K. H. (2019). Metodolohiia formuvannya oblikovo-zvitnoi informatsii pro sotsialno-reputatsiinyi kapital finansovykh ustanov. [Methodology for forming accounting and reporting information on the social and reputational capital of financial institutions]. Kyiv. Vyp. 1. S. 15–25. [in Ukrainian]

8. Palekha, Yu. I. (2011). Orhanizatsiia suchasnoi dilovoi komunikatsii. [Organization of modern business communication]. Kyiv. № 3–4. S. 59–63. [in Ukrainian]

9. Tykhomyrova, Ye. (2013). Korporatyvni komunikatsii. [Corporate communications]. Lutsk. 216 s. [in Ukrainian]

10. Shcherbakova, K. (2010). Dilova reputatsiia yak skladova konkurentospromozhnosti pidpriemstva. [Business reputation as a component of the competitiveness of an enterprise]. Kyiv. № 2 (102). S. 58–63. [in Ukrainian]

11. Fombrun C., Shanley M. (1990). «What's in a name? Reputation building and corporate strategy». *Academy of Management Journal*. № 33. R. 258. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЖУРАВЛІОВ Віталій – старший викладач кафедри економіки, менеджменту і комерційної діяльності Центральноукраїнського національного технічного університету.

Наукові інтереси: ділова комунікація в системі управління, стратегічний менеджмент та реалізація корпоративних стратегій, економіка та менеджмент підприємств.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

ZHURAVLIOV Vitaliy – Senior Lecturer, Department of Economics, Management and Commercial Activities, Central Ukrainian National Technical University.

Scientific interests: business communication in the management system, strategic management and implementation of corporate strategies, economics and management of enterprises.

Стаття надійшла до редакції 18.10.2025 р.

Стаття прийнята до друку 25.10.2025 р.

УДК 378.4.014.25(4)(045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-221-365-370

ЩЕРБАНЬ Олег –

здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії

Уманського державного педагогічного

університету імені Павла Тичини

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-8762-061X>

e-mail: oscherban@gmail.com

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР

У статті здійснено аналіз зарубіжного досвіду міжнародної діяльності провідних європейських університетів, що формується в умовах інтенсивної глобалізації, академічної мобільності та зростання значення міжнародних освітніх і дослідницьких мереж. Розкрито основні тенденції розвитку інтернаціоналізації вищої освіти Європейського Союзу, зокрема участь університетів у стратегічних академічних альянсах, реалізацію спільних освітніх програм, активну інтеграцію в міжнародний науково-дослідницький простір та розширення співробітництва в межах проєктів Erasmus+, Horizon Europe та інших програм ЄС. На основі багатовимірного підходу здійснено узагальнення моделей міжнародної діяльності провідних університетів Європи: Кембриджського університету, Університету Сорбонни, Лувенського університету, Університету Копенгагена та Гейдельберзького університету. Охарактеризовано ключові механізми міжнародної співпраці, які включають розвиток партнерських мереж, участь у глобальних університетських асоціаціях (4EU+, LERU, Coimbra Group), розбудову міжінституційних зв'язків, а також створення умов для академічної мобільності, міжкультурної комунікації та підтримки іноземних здобувачів освіти. Особливу увагу приділено організаційним механізмам, що забезпечують ефективність міжнародної діяльності: комплексному супроводу міжнародних студентів, розвитку мовної компетентності, адміністративній підтримці мобільності, удосконаленню цифрових сервісів та формуванню культурно відкритого освітнього середовища. Узагальнено можливості адаптації успішних європейських практик до українського контексту з урахуванням викликів воєнного часу,

необхідності модернізації системи управління освітою та посилення інтеграції національних університетів у європейський простір вищої освіти і науки. Наголошено на важливості розроблення стратегій інтернаціоналізації, орієнтованих на розширення участі українських ЗВО у міжнародних консорціумах, підвищення їх дослідницької спроможності та зміцнення глобальної академічної присутності.

Ключові слова: міжнародна діяльність університетів; європейський досвід; стратегічні партнерства; міжнародні мережі; міжнародні освітні програми.

SHCHERBAN Oleh –

PhD candidate

Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-8762-061X>

e-mail: oscherban@gmail.com

FOREIGN EXPERIENCE OF INTERNATIONAL ACTIVITIES OF UNIVERSITIES: THE EUROPEAN DIMENSION

The article analyses the international activities of leading European universities, which is shaped by intensive globalisation, academic mobility and the growing importance of international educational and research networks. It reveals the main trends in the internationalisation of higher education in the European Union, in particular the participation of universities in strategic academic alliances, the implementation of joint educational programmes, active integration into the international research space and the expansion of cooperation within the Erasmus+, Horizon Europe and other EU programmes. Based on a multidimensional approach, the models of international activity of leading European universities are summarised: the University of Cambridge, the Sorbonne University, the University of Leuven, the University of Copenhagen and the University of Heidelberg. The key mechanisms of international cooperation are described, including the development of partnership networks, participation in global university associations (4EU+, LERU, Coimbra Group), the development of inter-institutional links, and the creation of conditions for academic mobility, intercultural communication and support for foreign students. Particular attention is paid to organisational mechanisms that ensure the effectiveness of international activities: comprehensive support for international students, development of language competence, administrative support for mobility, improvement of digital services and the formation of a culturally open educational environment. The possibilities for adapting successful European practices to the Ukrainian context are summarised, taking into account the challenges of wartime, the need to modernise the education management system and strengthen the integration of national universities into the European higher education and science space. The article emphasises the importance of developing internationalisation strategies aimed at expanding the participation of Ukrainian higher education institutions in international consortia, increasing their research capacity and strengthening their global academic presence.

Key words: international activities of universities; European experience; strategic partnerships; international networks; international educational programmes.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Для сучасної України надзвичайно важливою є проблема входження у світовий та європейський освітній простір. Єдність соціально-економічного простору починається з дослідження тенденцій світового розвитку, усвідомлення вимог сучасної глобалізації та формування відповідної політики внутрішньої перебудови. В умовах глобалізації, цифровізації та геополітичних викликів саме міжнародна взаємодія відкриває можливості, які важко досягти лише на національному рівні. У цьому контексті європейський досвід є особливо цінним, адже він базується на багаторічних практиках інтернаціоналізації, стандартах якості та широких партнерських мережах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій дає змогу виокремити науковців, які зосереджують свою увагу на питаннях міжнародної діяльності ЗВО. Серед них А. Василюк (теоретичні підходи до інтернаціоналізації вищої освіти, практика впровадження в ЗВО), Л. Горбунова (транскультурна компетентність в космополітичній перспективі), Л. Гриневич (тенденції децентралізації управління базовою освітою), М. Дебич (реалізація програм подвійних / спільних ступенів), Т. Десятов (тенденції розвитку неперервної освіти в країнах Східної Європи), В. Зінченко (інструменти інтернаціоналізації наукової діяльності), О. Іваненко (історичні дослідження міжнародних зв'язків університетів України), Г. Клімова (дослідження теоретико-методологічних підходів до інтернаціоналізації, визначення ключових механізмів і напрямів розвитку), І. Степаненко (інтернаціоналізація вищої освіти в Україні як комплексна

стратегія), І. Сікорська (європейська освітня політика щодо інтернаціоналізації вищої освіти), Ю. Семенець (питання інтернаціоналізації освіти, пошук перспектив і удосконалення практик в українських ЗВО), О. Шипко (комунікаційна діяльність сучасного університету: проблеми, стратегії і перспективи). Проте, попри значні напрацювання, залишається потреба в систематизації саме європейського досвіду організації міжнародної діяльності університетів, що зумовлює актуальність даного дослідження.

Мета статті – дослідити сучасні практики міжнародної діяльності європейських університетів, визначити їхні ефективні механізми, а також виявити інституційні стратегії та інструменти співпраці для подальшого їх застосування в українських університетах.

Сучасна освіта стає дедалі більш глобалізованою, що вимагає від закладів вищої освіти інтеграції у світовий освітній простір. Обираючи заклади для вивчення та запозичення найкращого досвіду ми взяли за основу авторитетний рейтинг міжнародних університетів QS World University Rankings 2025: Top global universities, який дає інформацію про академічну репутацію, відсоток іноземних студентів та іноземних викладачів, наукову співпрацю, кількість міжнародних партнерств. (<https://www.topuniversities.com/world-university-rankings>) У полі уваги – провідні заклади з освітніми програмами педагогічного спрямування, які мають членство в міжнародних мережах IARU (International Alliance of Research Universities), LERU (League of European Research Universities), Асоціація університетів Європи,

або Асоціація європейських університетів (англ. European University Association, EUA), U7+, UNICA, ASEA-UNINET як індикатор активної міжнародної діяльності. Погляд на запозичення зарубіжного досвіду спрямовуємо у напрямі багатовимірної моделі порівняння країн, закладів, виокремлення ключових тенденцій. У цьому контексті показовим є досвід провідних європейських університетів, серед яких особливе місце посідає Кембриджський університет (University of Cambridge), Велика Британія – всесвітньо відома установа, чий міжнародні масштаби та діяльність підкреслюють його місію сприяти глобальній співпраці та інноваціям. Серед 22 тис. його студентів понад 9 тис. – іноземці з майже 150 країн, що демонструє справжню глобальність та відкритість інституції. Освітні програми на всіх рівнях орієнтовані на забезпечення освіти світового класу незалежно від країни походження здобувачів [5].

Міжнародну активність Кембриджа підсилює його участь у провідних світових мережах. Зокрема, університет входить до Міжнародного альянсу дослідницьких університетів (IARU), який об'єднує 11 топових інституцій з різних континентів і координує спільні дослідження з актуальних глобальних викликів. Кембридж також є членом Ліги європейських дослідницьких університетів (LERU), що об'єднує 24 провідні університети Європи, та бере участь в Альянсі світових університетів U7+, який співпрацює з урядами країн G7 у вирішенні глобальних проблем. Крім того, університет активно працює в Асоціації університетів Співдружності, сприяючи міжнародній співпраці у сфері вищої освіти [13]. У Кембриджі діє офіс стратегічного партнерства, що координує глобальні дослідницькі проекти та програми обміну. Серед його ініціатив – програма гостьових лекцій Cambridge–Hamied та обмін Кембридж–Кентербері, які розвивають академічну мобільність і спільне навчання. Центр міжнародної співпраці забезпечує підтримку всім, хто бере участь у міжнародних проектах, надаючи рекомендації щодо особливостей глобального партнерства. Університет активно розвиває спільні дослідження, визнаючи водночас ризики міжнародної співпраці – від питань інтелектуальної власності до вимог регуляторів. Тому дослідників заохочують проактивно оцінювати та мінімізувати такі ризики. Для цього, зокрема, використовується Керівництво Trusted Research Guidance, підготовлене Національним управлінням з питань безпеки Великої Британії (NPSA) [3]. Кембриджський університет є прикладом того, що означає бути світовим університетом. Завдяки своєму членству в міжнародних мережах, стратегічним партнерствам і прихильності до відповідалної співпраці, Кембридж продовжує розвивати освіту і дослідження в глобальному масштабі. Його зусилля не лише збагачують університетську спільноту, але й роблять значний внесок у вирішення світових проблем.

Показовим прикладом ефективної міжнародної діяльності є також Паризький університет Сорбонна (Sorbonne Université), Франція. Це один

із провідних європейських закладів, що реалізує численні міжнародні програми й проекти, залучаючи до навчання та дослідницької діяльності студентів і викладачів з різних країн. Нині в університеті навчається близько 11 500 іноземних студентів із загальної кількості приблизно 53 000 здобувачів освіти. Сорбонна активно розвиває міжнародну мобільність, беручи участь у понад 750 програмах обміну та маючи більш ніж 1500 угод у межах Erasmus+. Нині університет реалізує 19 європейських проектів Erasmus+, які разом отримали понад 900 тис. євро фінансування. Крім того, заклад бере участь у ключових європейських наукових програмах – зокрема Horizon 2020 і проектах Марії Склодовської-Кюрі, що забезпечує значні інвестиції в дослідження та інновації [4].

Важливим кроком у процесі інтернаціоналізації стало створення Європейського університетського альянсу 4EU+, до якого увійшли університети з Чехії, Німеччини, Польщі, Італії, Данії, Швейцарії та Франції. Альянс підтримує спільні дослідження, академічну мобільність і міждисциплінарні проекти, зосереджені на міському здоров'ї, екологічних трансформаціях, цифровізації та європейських цінностях [4].

Важливу роль у міжнародній діяльності університету відіграють його стратегічні партнери. Сорбонна має більше 12 таких партнерів, серед яких провідні університети світу, зокрема Індійський технологічний інститут Делі, Токійський університет, Університет Лаваль та Університет Сіднея. Ці партнерства дозволяють університету реалізовувати амбітні спільні проекти, які часто охоплюють міждисциплінарні дослідження та інноваційні підходи до вирішення глобальних викликів [7]. Університет Сорбонна є також активним учасником численних міжнародних дослідницьких лабораторій і мереж, таких як Ліга європейських дослідницьких університетів (LERU), яка сприяє розвитку фундаментальних досліджень і зміцненню європейської вищої освіти. Це дозволяє Сорбонні бути в авангарді наукових досягнень та сприяти розвитку нових ідей і технологій у різних сферах науки [12]. Реалізація міжнародної діяльності Університету Сорбонна охоплює широкий спектр напрямків – від мобільності студентів і міжнародних партнерств до активної участі в глобальних дослідницьких мережах, що є основою для зміцнення ролі університету як міжнародного академічного центру і сприяє розвитку знань, інновацій та глобальної співпраці.

Партнерську співпрацю покладено в основу міжнародної діяльності ще одного європейського університету – Університету Лувена в Бельгії. Університет Лувена (Katholieke Universiteit Leuven) є одним із найстаріших та найпрестижніших університетів Бельгії, який активно займається міжнародною діяльністю і приділяє значну увагу розвитку глобальних академічних і дослідницьких партнерств. Університет активно інвестує в міжнародну співпрацю, стимулюючи мобільність студентів та викладачів, а також сприяючи розвитку міжкультурних обмінів і наукових досліджень [2]. Завдяки розгалуженій мережі

міжнародних партнерств університет співпрацює з більш ніж 200 університетами та науковими інституціями у 90 країнах світу. Така взаємодія охоплює Європу, Північну Америку, Азію, Африку й Латинську Америку та забезпечує розвиток академічних обмінів, спільних досліджень і міжнародних освітніх ініціатив. Важливе місце посідає співпраця з українськими закладами вищої освіти – серед партнерів університети Києва, Кривого Рогу, Львова й Івано-Франківська, що сприяє мобільності й реалізації спільних проєктів [11]. Міжнародна діяльність Університету Лувена охоплює також проведення літніх і зимових шкіл, які щороку приваблюють студентів з усього світу. У межах цих програм університет пропонує понад 300 короткострокових курсів у галузях біотехнологій, економіки, інженерії та міжнародних відносин. Крім того, університет активно долучається до міжнародних дослідницьких ініціатив, фінансованих ЄС, зокрема програм Horizon 2020 та Horizon Europe. Співпраця з глобальними партнерами дає змогу реалізовувати передові дослідження, спрямовані на подолання ключових викликів сучасності – кліматичних змін, проблем охорони здоров'я та розвитку новітніх технологій [9]. Університет Лувена послідовно підтримує високі стандарти освіти й науки, ґрунтуючи міжнародну співпрацю на принципах сталого розвитку, прав людини та академічної доброчесності.

Навчальний заклад активно підтримує іноземних студентів, пропонуючи численні програми англійською мовою та створюючи різноманітне й інклюзивне академічне середовище. Університет допомагає студентам адаптуватися до життя в Бельгії, надаючи підтримку з житла, візових питань і культурної інтеграції. Міжнародний студентський офіс також сприяє кар'єрному розвитку та соціально-культурній активності через волонтерські ініціативи та участь у студентських клубах. Університет є членом-засновником кількох міжнародних консорціумів, таких як Європейська асоціація університетів (EUA) і Universitas 21, що дозволяє студентам і викладачам брати участь у міжнародних освітніх можливостях і сприяє розвитку вищої освіти по всьому світу [10].

Таким чином, Університет Лувена є важливим центром міжнародної співпраці, що активно сприяє розвитку наукового обміну, академічних мереж і глобальних дослідницьких проєктів, а його відданість інтернаціоналізації, глобальним знанням та розвитку культурної взаємодії робить його однією з провідних освітніх установ у світі.

Надійну систему глобальної співпраці та академічної мобільності має один із найстаріших і найпрестижніших університетів Європи – Університет Копенгагена (University of Copenhagen), Данія. Завдяки тривалій політиці інтернаціоналізації університет створює середовище для транснаціональної співпраці, що підвищує якість освіти та досліджень. Він активно долучається до міжнародних наукових проєктів у ключових сферах, таких як зміна клімату, сталий розвиток, охорона здоров'я та технології, співпрацюючи з провідними закладами світу. Членство в програмах

Horizon 2020 та інших дослідницьких консорціумах дозволяє університету робити вагомий внесок у передові наукові розробки [16]. Університет налагодив партнерства з понад 400 університетами та науковими установами по всьому світу, що забезпечує тісні зв'язки з глобальною академічною та дослідницькою спільнотою. Завдяки цим зв'язкам університет підтримує академічний обмін, спільні дослідницькі проєкти та поширення знань у різних дисциплінах. Крім того, Копенгаген є членом престижних мереж, таких як Ліга європейських дослідницьких університетів (LERU) та Глобальна університетська мережа для інновацій (GUNI), що відкриває можливості співпраці з провідними інститутами та впливу на світову політику у сфері вищої освіти.

Університет Копенгагену пропонує численні можливості для міжнародної мобільності студентів. Університет Копенгагена уклав угоди про обмін із університетами та установами в Європі, Північній Америці, Азії та інших частинах світу, дозволяючи студентам проводити семестр або більше в партнерських закладах освіти. Університет також бере участь у програмах Erasmus+, 4EU+ та Nordplus/Nordlys, пропонуючи понад 2000 курсів та підтримуючи мобільність студентів і викладачів у Європі та за її межами. Університет Копенгагену пропонує широкий вибір магістерських і докторських програм англійською мовою, що робить його привабливим для іноземних студентів. Програми охоплюють такі галузі, як економіка, політологія, біологія, право та інженерія, поєднуючи теоретичні знання з практичними навичками. Викладання англійською забезпечує доступ до якісної освіти студентам з усього світу та сприяє формуванню різноманітного академічного середовища [15]. Університет Копенгагену надає комплексну підтримку міжнародним студентам, допомагаючи їм адаптуватися до життя в Данії. Університет організовує орієнтаційні програми, консулює з питань віз, проживання та інших організаційних аспектів. Крім того, пропонуються мовні курси з данської, що сприяють соціальній інтеграції та полегшують повсякденне життя студентів [14]. Університет Копенгагену є важливим центром міжнародної співпраці, який відіграє значну роль у вирішенні глобальних проблем і сприянні міжкультурного розуміння.

Відданим міжнародній діяльності є Університет Гейдельберга – один з найстаріших та найпрестижніших університетів Німеччини. Міжнародна стратегія Гейдельберзького університету охоплює широкий спектр глобальних ініціатив, що зміцнюють його академічний статус і вплив у світі. Університет активно бере участь у дослідженнях, спрямованих на глобальні виклики, зокрема зміни клімату, охорону здоров'я, сталий розвиток та технології. Співпраця з провідними університетами та науковими установами в Європі, Північній Америці, Азії та Африці підвищує його науковий потенціал. Гейдельберг також є активним членом міжнародних мереж і консорціумів, включно з програмами Horizon ЄС, що сприяє обміну ідеями, ресурсами та досвідом [6].

Гейдельберзький університет співпрацює з понад 400 університетами та науковими установами по всьому світу, охоплюючи різні континенти та дисципліни. Ці партнерства підтримують академічні обміни, спільні дослідницькі проекти та обмін знаннями. Університет є членом престижних міжнародних організацій, таких як Coimbra Group та Ліга європейських дослідницьких університетів (LERU), що дозволяє впливати на розвиток глобальної освіти та брати активну участь у міжнародній академічній співпраці. Університет пропонує широкі можливості для студентської мобільності, підтримуючи обміни з партнерами по всьому світу. Університет бере участь у програмах Erasmus+ та 4EU+, що дозволяє студентам навчатися за кордоном або приймати міжнародних студентів, сприяючи культурному обміну та глобальному навчанню. Гейдельберзький університет пропонує широкий вибір міжнародних магістерських і докторських програм, багато з яких викладаються англійською мовою. Загальна кількість іноземних студентів (станом на 23/24 зимовий семестр) – 5363 (18,7%); випуски міжнародних докторантів (2023) – 340 (30,6%); міжнародні запрошені вчені – близько 250 щорічно. Гейдельберзький університет забезпечує комплексну систему підтримки міжнародних здобувачів освіти, спрямовану на полегшення їхньої академічної та соціокультурної адаптації в Німеччині. Міжнародний відділ університету надає консультації з питань оформлення візових документів, пошуку житла, медичного страхування та інших організаційних аспектів перебування. Крім того, студенти мають можливість відвідувати курси німецької та англійської мов, що сприяє підвищенню їхніх мовних компетентностей та успішній інтеграції в університетське середовище. Навчальні програми інтегрують міжнародні перспективи, сприяючи міжкультурним зв'язкам і глобальній взаємодії. Через стажування та дослідницькі проекти з міжнародними організаціями студенти набувають цінного міжнародного досвіду для професійного та особистісного розвитку [8]. Міжнародні зв'язки Гейдельберзького університету є ключовою складовою його місії з просування знань, розвитку глобальних партнерств і надання різноманітного освітнього досвіду. Через стратегічну співпрацю, наукові партнерства, програми обміну та підтримку міжнародних студентів університет зміцнює свій статус провідного закладу світового рівня, залишаючись на передовій у вирішенні глобальних проблем і розвитку освіти.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Спільними рисами міжнародної діяльності європейських університетів є активна участь у міжнародних дослідницьких проектах, спрямованих на вирішення глобальних проблем (зміна клімату, охорона здоров'я, сталий розвиток та технології); розвиток міжнародних партнерств з провідними університетами та науковими установами по всьому світу для сприяння академічному обміну, спільним дослідженням та обміну знаннями; членство в міжнародних мережах та консорціумах; високий рівень мобільності студентів та широкий спектр послуг для підтримки

іноземних студентів. Міжнародна діяльність європейських університетів є важливим аспектом реалізації академічної місії. Забезпечення високої якості освіти, всебічна підтримка міжнародних студентів та просування глобальних наукових ініціатив є гарантом того, що ці установи є провідними закладами вищої освіти та наукових досліджень у світі. Виділені спільні риси підкреслюють прагнення університетів до інтернаціоналізації, глобальної співпраці та підготовки студентів до успішної діяльності у глобалізованому світі.

Вивчення досвіду міжнародної діяльності закордонних університетів є значимим для України, адже дає можливість адаптивно запозичити ефективні моделі інтеграції у світовий освітній простір, реалізуючи академічну мобільність, програми подвійних дипломів, спільні дослідницькі проекти, партнерства з бізнесом і міжнародними організаціями; впровадити якісне стратегічне планування міжнародної діяльності, залучення іноземних викладачів, розвиток англійської мови викладання, створення центрів підтримки міжнародних студентів.

Перспективними напрямками подальших досліджень є поглиблений аналіз моделей інтернаціоналізації вищої освіти в окремих європейських країнах, вивчення механізмів забезпечення якості міжнародних освітніх програм, ефективності інструментів академічної мобільності та стратегічних партнерств університетів. Окремої уваги потребує порівняння інституційних стратегій університетів ЄС та українських закладів вищої освіти з метою виявлення адаптивних практик, що можуть бути впроваджені в Україні.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. 4EU+ Alliance. Sorbonne Université. URL: <https://www.sorbonne-universite.fr/en/international-0/4eu-alliance> (date of access: 14.06.2025).
2. About KU leuven. KU Leuven. URL: <https://www.kuleuven.be/english/about-kuleuven> (date of access: 10.11.2025).
3. Collaborating with International Partners. Strategic Partnerships Office. URL: <https://www.strategic-partnerships.admin.cam.ac.uk/collaborating-international-partners> (date of access: 14.06.2025).
4. European Education and Research Projects. Sorbonne Université. URL: <https://www.sorbonne-universite.fr/en/european-education-and-research-projects> (date of access: 14.06.2025).
5. Global Cambridge. University of Cambridge. URL: <https://www.cam.ac.uk/a-global-university> (date of access: 14.06.2025).
6. International research. Heidelberg University. URL: <https://www.uni-heidelberg.de/en/research/international-research> (дата звернення: 10.11.2025).
7. International Strategic Partnerships. Sorbonne Université. URL: <https://www.sorbonne-universite.fr/en/research-1/research-partners/international-strategic-partnerships> (date of access: 14.06.2025).
8. Internationalization. Institute of Education Studies. Institute of Educational Science – Institute of Education Studies. URL: <https://www.ibw.uni-heidelberg.de/en/transfer/internationalization> (date of access: 14.06.2025).
9. KU Leuven. European Government Funding. KU Leuven Research & Development. Leuven. URL: <https://lrd.kuleuven.be/en/European-government->

funding/european-government-funding (дата звернення: 10.11.2025).

10. KU Leuven. International Networks. KU Leuven Research. URL: <https://research.kuleuven.be/en/collaborate/partnerships-networks/international-networks> (дата звернення: 10.11.2025).

11. KU Leuven. International Partnerships. KU Leuven Global. URL: <https://www.kuleuven.be/global/international-partnerships> (дата звернення: 10.11.2025).

12. LERU Celebrates 20 Years of Mobilizing Research Universities. Sorbonne Université. URL: <https://www.sorbonne-universite.fr/en/news/leru-celebrates-20-years-mobilizing-research-universities> (date of access: 14.06.2025).

13. Strategic Partnerships Office. URL: <https://www.strategic-partnerships.admin.cam.ac.uk/networks> (date of access: 14.06.2025).

14. Study abroad. University of Copenhagen. URL: <https://studies.ku.dk/study-abroad/> (дата звернення: 10.11.2025).

15. University of Copenhagen. Exchange Programmes in the Humanities. Faculty of Humanities, UCPH. København: University of Copenhagen. URL: <https://humanities.ku.dk/education/exchange/> (дата звернення: 10.11.2025).

16. University of Copenhagen. Research. København: University of Copenhagen. URL: <https://about.ku.dk/profile-history/research/> (дата звернення: 10.11.2025).

REFERENCES

1. Sorbonne Université. 4EU+ Alliance. (Retrieved June 14, 2025) URL: <https://www.sorbonne-universite.fr/en/international-0/4eu-alliance> [in English]

2. KU Leuven. About KU Leuven. (Retrieved November 10, 2025) URL: <https://www.kuleuven.be/english/about-kuleuven> [in English]

3. Strategic Partnerships Office. Collaborating with international partners. (Retrieved June 14, 2025) URL: <https://www.strategic-partnerships.admin.cam.ac.uk/collaborating-international-partners> [in English]

4. Sorbonne Université. European education and research projects. (Retrieved June 14, 2025). URL: <https://www.sorbonne-universite.fr/en/european-education-and-research-projects> [in English]

5. University of Cambridge. Global Cambridge. (Retrieved June 14, 2025). URL: <https://www.cam.ac.uk/a-global-university> [in English]

6. Heidelberg University. International research. (Retrieved November 10, 2025). URL: <https://www.uni-heidelberg.de/en/research/international-research> [in English]

7. Sorbonne Université. International strategic partnerships. (Retrieved June 14, 2025). URL: <https://www.sorbonne-universite.fr/en/research-1/research-partners/international-strategic-partnerships> [in English]

8. Institute of Education Studies. Internationalization. (Retrieved June 14, 2025) URL: <https://www.ibw.uni-heidelberg.de/en/transfer/internationalization> [in English]

9. KU Leuven Research & Development. European government funding. (Retrieved November 10, 2025). URL: <https://lrd.kuleuven.be/en/European-government-funding/european-government-funding> [in English]

10. KU Leuven Research. International networks. (Retrieved November 10, 2025). URL: <https://research.kuleuven.be/en/collaborate/partnerships-networks/international-networks> [in English]

11. KU Leuven Global. International partnerships. (Retrieved November 10, 2025). URL: <https://www.kuleuven.be/global/international-partnerships> [in English]

12. Sorbonne Université. LERU celebrates 20 years of mobilizing research universities. (Retrieved June 14, 2025). URL: <https://www.sorbonne-universite.fr/en/news/leru-celebrates-20-years-mobilizing-research-universities> [in English]

13. Strategic Partnerships Office. Networks. (Retrieved June 14, 2025). URL: <https://www.strategic-partnerships.admin.cam.ac.uk/networks> [in English]

14. University of Copenhagen. Study abroad. (Retrieved November 10, 2025). URL: <https://studies.ku.dk/study-abroad/> [in English]

15. University of Copenhagen, Faculty of Humanities. Exchange programmes in the humanities. (Retrieved November 10, 2025). URL: <https://humanities.ku.dk/education/exchange/> [in English]

16. University of Copenhagen. Research. (Retrieved November 16, 2025). URL: <https://about.ku.dk/profile-history/research/> [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЩЕРБАНЬ Олег – здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Наукові інтереси: зарубіжний досвід міжнародної діяльності університетів: європейський вимір.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

SHCHERBAN Oleh – PhD candidate Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

Scientific interests: foreign experience of international activities of universities: the european dimension.

Стаття надійшла до редакції 18.10.2025 р.

Стаття прийнята до друку 25.10.2025 р.

УДК 378.018.8:37.011.3-051:62]:[378.016:004.896](045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-221-370-375

АЗІЗОВ Талят –

доктор технічних наук, професор кафедри техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9621-9805>
e-mail: taljat999@gmail.com

ЛЮЛЬЧЕНКО Вячеслав –

кандидат технічних наук, доцент кафедри техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності Уманського державного педагогічного університету